

OORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 11-6

De Landelijke Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs (verder: de commissie) heeft een klacht ontvangen, gedateerd 7 maart 2011 van mevrouw A., (hierna te noemen: klaagster), verzorgster en voogd van leerling B. van school C. (hierna: de leerling respectievelijk de school). De klacht is geregistreerd onder nummer 11-06.

Als aangeklaagden moeten worden aangemerkt de heer D., teamleider afdeling Moeilijk Lerende Kinderen/Praktijk Onderwijs (ZML/PrO), mevrouw E., teamleider afdeling Zeer Moeilijk Lerend (ZML) en mevrouw F., Directeur van de school (hierna te noemen: aangeklaagden respectievelijk teamleider ZML/PrO, teamleider ZML en directeur).

Klacht

1. Klaagster verwijt aangeklaagden dat zij zich niet hebben ingespannen een veilige oplossing te zoeken voor de leerling naar aanleiding van de incidenten die plaatsvonden in de periode mei 2010 tot september 2010.
2. Aangeklaagden hebben de leerling niet teruggeplaatst naar haar oude PrO-afdeling ondanks de gedane toezegging van de teamleider ZML/PrO.

De leerling zit sinds het schooljaar 2005-2006 op de school. In het schooljaar 2008-2009 maakt ze de overstap van SO naar VSO. De leerling lijdt aan de chronische ziekte cystic Fibroses.

In het schooljaar 2009-2010 maakt de leerling de overstap van de ZML-afdeling naar de PrO-afdeling. Volgens klaagster is de leerling onterecht uit haar groep gehaald na haar ziekte eind 2009 en in de parallelklas ZML geplaatst. Ondanks beloftes van de teamleider ZML/PrO is de leerling later niet teruggeplaatst naar haar oude groep PrO.

In april 2010 zou de leerling vervolgens tijdelijk geplaatst worden op een andere afdeling in een andere groep ZML. Dit was volgens de teamleider ZML/PrO voor een proefperiode van 2 weken om de leerling tot rust te laten komen.

Vanaf deze periode (mei 2010) is de leerling volgens klaagster mishandeld, bedreigd met de dood en aangerand door medeleerlingen. Op 28 mei 2010 vond een incident plaats waarbij de haren van de leerling werden uitgetrokken. Naar aanleiding van dit incident had klaagster met haar consulente van stichting MEE, een gesprek op school op 7 juni 2010. Klaagster geeft tijdens

dit gesprek aan dat de leerling graag weer in haar 'oude' PrO-klas geplaatst zou willen worden omdat ze zich daar veilig voelde.

De school gaf toen aan dat dit niet tot de mogelijkheden behoorde. Eind juni 2010 vond er wederom een incident plaats waarbij er een schaar naar de leerling werd gegooid door een andere leerling.

In het schooljaar 2010-2011 wordt de leerling volgens klaagster weer in een onveilige groep geplaatst. Op 24 augustus 2010 wordt de leerling tijdens de techniekles met de dood bedreigd door een medeleerling met een hamer. Diezelfde week wordt ze door een klasgenoot onzedelijk betast. Op 31 augustus 2010 smeert een klasgenoot snot op haar tafel en dreigt haar te zullen doden.

Klaagster verwijt aangeklaagden dat zij geen onderzoek hebben verricht naar aanleiding van deze incidenten. Er waren mogelijkheden geweest om de leerling in een andere (veilige) groep te plaatsen. Klaagster meent dat aangeklaagden dit alles hebben laten gebeuren omdat er geen goed toezicht was en er ook geen oplossingen zijn geboden.

De leerling is sinds 31 augustus 2010 niet meer op school gekomen.

Klaagster zou willen dat de leerling weer naar haar eerste PrO-groep geplaatst wordt met begeleiding. De leerling heeft er baat bij weer bij haar oude vrienden geplaatst te worden uit het SO waar ze zich veilig voelt. Terugplaatsen naar de ZML-afdeling is voor klaagster geen veilige optie vanwege de traumatische ervaringen die ze daar heeft opgelopen. Bovendien hebben sommige leerlingen op het ZML een geestelijke handicap en de leerling heeft ervaren dat dit kan resulteren in onveilig gedrag jegens haar. Klaagster is van mening dat de leerling het niveau aan kan.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit Drs. A.J.M. van den Maagdenberg, voorzitter, de heer Mr. J.H.A. Teulings, lid en de heer Mr. A.H. Westendorp, lid.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld om zich schriftelijk te verweren en hebben bij brief van 19 april 2011 van die gelegenheid gebruik gemaakt.

Klaagster en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld om hun standpunten nader toe te lichten in een op 13 mei 2011 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klaagster was daarbij aanwezig, vergezeld van mevrouw Y., consulente van MEE.

Aan de zijde van aangeklaagden waren aanwezig de heer D., teamleider afdeling-ZML/PrO, mevrouw E., teamleider ZML en mevrouw F., directeur van de school.

Ontvankelijkheid

De school maakt deel uit van de Stichting X die ten tijde van de voorgevallen feiten en het indienen van de klacht was aangesloten bij de commissie. De dochter van de klagster was indertijd leerling van de school. De klacht wordt daarom ontvankelijk verklaard

Verweer

Aangeklaagden stellen dat sinds de start van de leerling op de school het onderwijs en de begeleiding van de leerling is gericht op de punten die kenmerkend zijn voor haar, namelijk: sociaal onhandig gedrag, moeizaam contact met medeleerlingen, beperkte weerbaarheid en een disharmonisch intelligentieprofiel. Het advies van de school is altijd geweest de leerling te plaatsen op de ZML-afdeling vooral vanwege haar cognitieve capaciteiten (IQ 50-55). De ZML-afdeling biedt onderwijs en begeleiding aan voor zeer moeilijk lerende jongeren met een IQ tussen de 50-70; de PrO-afdeling biedt onderwijs en begeleiding aan voor moeilijk lerende jongeren met een IQ tussen de 60-75/80. Aangeklaagden stellen dat binnen de mogelijkheden en het beleid van de school de beide teamleiders en de Commissie van Begeleiding steeds zorgvuldig gekeken hebben wat voor de leerling de beste onderwijsomgeving was waarbinnen zij zich veilig en evenwichtig kon ontwikkelen. Aangeklaagden menen dan ook dat de klachten ongegrond zijn. Aangeklaagden hebben zich altijd coöperatief opgesteld jegens klagster en van het 'in de doofpot stoppen' van de incidenten was geen sprake. Het bevoegd gezag heeft voldoende inspanningen verricht om aan de leerling goed onderwijs te bieden, binnen de kaders van de beperkingen en cognitieve capaciteiten van de leerling. Dit behoeft niet zonder meer uit te sluiten dat in een concreet geval een leerling die op de ZML afdeling is geplaatst een bepaald vak volgt van de Pro afdeling. De school sluit dit dan ook ten aanzien van B. in principe niet uit. Aangeklaagden realiseren zich dat de incidenten als traumatisch zijn ervaren door de leerling maar uit de interne onderzoeken van de school komt niet naar voren dat er is geweest is geweest van zodanige handelingen dat die zouden zijn te kwalificeren als 'verkrachting, aanranding, mishandeling en bedreiging met de dood'.

Het bevoegd gezag hoopt dat er hoe dan ook spoedig een oplossing wordt gevonden om de problemen met de leerling op te lossen zodat zij weer deel kan nemen aan het onderwijs. Het bevoegd gezag doet een voorstel een mediator in te schakelen.

Beoordeling van de klacht

Het eerste klachtonderdeel dat gaat over het uitblijven van inspanningen van aangeklaagden met betrekking tot de veiligheid van de leerling, acht de commissie **ongegrond**.

De commissie stelt vast dat de school voldoende energie gestoken heeft in het begeleiden van de leerling bij het vinden van een veilige oplossing. Uit de stukken is gebleken dat de school beschermende maatregelen genomen heeft naar aanleiding van de incidenten en het pestprotocol heeft nageleefd. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat het extra tijd en inspanning vergt leerlingen met een verstandelijke beperking te corrigeren in hun gedrag. De commissie constateert, mede door hetgeen op de zitting naar voren is gebracht, dat de periode te kort is geweest om tot een definitieve oplossing te komen van het probleem doordat de leerling na 31 augustus 2010 in feite, gehoord de inspectie, niet meer op school is verschenen.

De commissie meent dat aangeklaagden binnen hun mogelijkheden, en op basis van het beleid van de school zoals gesteund door meergenoemde Commissie van Begeleiding, zich coöperatief hebben opgesteld jegens klaagster. Bij het onderzoek is de commissie niet gebleken van feiten of omstandigheden waaruit zou moeten worden afgeleid dat aangeklaagden zich kennelijk onvoldoende hebben ingespannen om voor de leerling een veilige schoolsituatie te creëren.

Het tweede klachtonderdeel dat het niet terugplaatsen van de leerling naar haar oude PrO-afdeling betreft, acht de commissie eveneens **ongegrond**. Ten aanzien van dit klachtonderdeel overweegt de commissie als volgt.

In het schooljaar 2009-2010 is de leerling op verzoek van klaagster begonnen in de PrO-afdeling met daarbij de aantekening van de teamleider ZML/PrO dat er grote twijfels waren of de leerling het niveau van het PrO aan zou kunnen in verband met haar cognitieve capaciteiten (IQ tussen de 50-55).

De school biedt op de ZML-afdeling onderwijs en begeleiding aan voor zeer moeilijk lerende jongeren met een IQ tussen de 50-70. De PrO-afdeling biedt onderwijs en begeleiding aan voor moeilijk lerende jongeren met een IQ tussen de 60-75/80. Het beleid van de school is dat de Commissie van Begeleiding van de school een advies uitbrengt over plaatsing in een van de afdelingen. In het voortraject vindt er een oriëntatiegesprek plaats met de ouders/verzorgers en

de betrokken teamleiders. Bij verschil van mening tussen ouders/verzorgers en de school over plaatsing in een afdeling wordt de wens van de ouders vaak gehonoreerd middels een proefplaatsing op de afdeling die de ouders wensen. Met klaagster en de leerling is ook dit traject besproken aan het begin van het schooljaar 2009-2010. Uit het verslag van de ontwikkelingen van het schooljaar 2009-2010 is de commissie gebleken dat de leerling moeite had met grote delen van het onderwijsprogramma van de PrO-afdeling en dat de interactie met de medeleerlingen moeizaam verliep. In overleg met klaagster is de leerling uiteindelijk in april 2009 naar de ZML-afdeling overgegaan, mede naar aanleiding van vervelende incidenten met medeleerlingen.

Aangeklaagden hebben met de overplaatsing naar de ZML-afdeling voor ogen gehad de leerling een onderwijsomgeving te bieden waarin zij zich overeenkomstig haar mogelijkheden en beperkingen evenwichtig kon ontwikkelen en waar ze zich veilig zou voelen. Volgens de commissie is niet aannemelijk geworden dat aangeklaagden hun belofte niet zijn nagekomen door de leerling niet terug te plaatsen in haar oude PrO-groep. Vanaf het begin van het schooljaar 2009-2010 hebben aangeklaagden aan klaagster aangegeven dat het om een proefplaatsing op de PrO-afdeling zou gaan omdat de school eigenlijk de ZML-afdeling geschikter vond voor de leerling. Klaagster geeft begin van het schooljaar 2010-2011 aan dat de ZML-afdeling onveilig is voor de leerling en dat zij daarom terug naar de PrO-afdeling geplaatst zou moeten worden. Enkel en alleen om veiligheidsoverwegingen een leerling naar een andere afdeling plaatsen vindt de commissie onvoldoende motief. De cognitieve capaciteiten en de beperkingen van een leerling behoren doorslaggevende criteria te zijn bij het bepalen van de keuze of een leerling op de ZML-afdeling of de PrO-afdeling geplaatst wordt. De commissie is van mening dat de school zorgvuldig de cognitieve capaciteiten en beperkingen van de leerling meegewogen heeft bij het bepalen welke voor haar de juiste afdeling is binnen de school. Uit de stukken blijkt dat het IQ van de leerling herhaaldelijk getest is. De uitslagen van deze testen wijzen uit dat de IQ-scores van de leerling niet hoog genoeg zijn voor plaatsing op de PrO-afdeling van de school.

Volgens de commissie is niet komen vast te staan dat de ZML-afdeling daadwerkelijk onveiliger voor de leerling zou zijn dan de PrO-afdeling. Anderzijds kan de commissie zich voorstellen dat een leerling juist het veiligst af is op een afdeling die zo goed mogelijk past bij zijn of haar capaciteiten, in dit geval een ZML-afdeling.

De commissie stelt vast dat de leerling vanaf 31 augustus 2010 geruime tijd niet meer deelgenomen heeft aan het normale onderwijsprogramma binnen haar eigen ZML-groep. Klaagster heeft de leerling op die datum ziek gemeld omdat zij niet geplaatst werd in de PrO-

afdeling. Ten aanzien van deze ontstane situatie merkt de commissie op dat de school verantwoordelijk blijft naar alternatieve oplossingen voor de leerling te zoeken. De school zou actief na moeten gaan, zowel binnen als buiten de school, of er een definitieve oplossing gevonden kan worden om de leerling passend onderwijs te bieden. De commissie kan zich vinden in het voorstel van de school een mediationtraject te starten met klaagster om uit de impasse te komen. Dit laatste laat overigens onverlet dat de school ook van haar kant gehouden blijft zich in te spannen deze onwenselijke situatie zo snel mogelijk tot een einde te brengen voor zover dit niet al is gebeurd.

Samenvattend is het oordeel van de commissie:

- ten aanzien van klachtonderdeel 1: **ongegrond**
- ten aanzien van klachtonderdeel 2: **ongegrond**

Den Haag, 7 oktober 2011

A.J.M. van den Maagdenberg

Voorzitter

N.H.C. Daniels-Witteveen

Ambtelijk Secretaris